

5.4.2023

SOUBĚH EKOLOGICKÉHO A KONVENČNHO ZEMĚDĚLSTVÍ

ING. JOSEF MAKOVSKÝ, PH.D.

OBSAH

- ☛ ČÁST I. PŘECHOD NA EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ
- ☛ ČÁST II. SOUBĚH EKOLOGICKÉHO A KONVENČNÍHO HOSPODAŘENÍ

I. PŘECHOD NA EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

ZÁKLADNÍ EU LEGISLATIVA EZ

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 889/2008
- Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/464 ze dne 26. března 2020, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848, pokud jde o doklady potřebné ke zpětnému uznání období pro účely přechodu, produkci ekologických produktů a informace, jež mají členské státy poskytovat
- A mnoho dalších prováděcích předpisů – k náhledu na webu MZe:
<https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/legislativa/zakony-a-narizeni/>

LEGISLATIVA EU – ZÁKLADNÍ PRAVIDLA ROSTLINNÉ VÝROBY V EZ

- K hnojení možno použít pouze látky obsažené v seznamu povolených látek
- Pro ochranu rostlin možno použít pouze látky obsažené v příloze nařízení
- Prováděcí nařízení (EU) 2021/1165 stanovuje povolené látky v ekologické výrobě
- Limit hnojení v EZ je 170 kg N/rok
- Zákaz hydroponické produkce

LEGISLATIVA EU – ZÁKLADNÍ PRAVIDLA V PRAXI

- Důraz je kladen na prevenci a odolnost → vyrovnaná výživa, výběr vhodných druhů a odrůd a jejich diverzifikace, správné pěstitelské postupy, využívání pozitivních vztahů různých rostlin mezi sebou.
- Možnosti ochrany rostlin → mechanická - agrotechnické zásahy, biologická ochrana, povolené látky dle přílohy nařízení – přípravky na rostlinné a minerální bázi a na bázi jednoduchých sloučenin síry a mědi (omezeně).

LEGISLATIVA EU – OZNAČOVÁNÍ BIOPRODUKTU

- Logo EU pro ekologickou produkci

- Číselný kód certifikující kontrolní organizace
- Označení místa původu (EU/mimo EU, případně konkrétní země/region)
- Výrobky certifikované v CZ navíc označovány českým logem „biozebra“

CZ-BIO-002
Zemědělská produkce
EU/mimo EU

PRAVIDLA PŘECHODNÉHO OBDOBÍ NA EZ

- Během přechodného období podnik dodržuje všechna pravidla EZ, ale nemůže produkty označovat jako BIO.
- Produkty z PO nelze označovat ani jako produkty z PO, až na rozmnožovací materiál rostlin a jednosložkové potraviny/krmiva za podmínek uvedených v legislativě.
- Délka PO rostlin je 2 roky, u trvalých kultur min. 3 roky
- MZe má možnost rozhodnout o zkrácení přechodného období za přesně stanovených podmínek (prováděcí nařízení 2020/464).

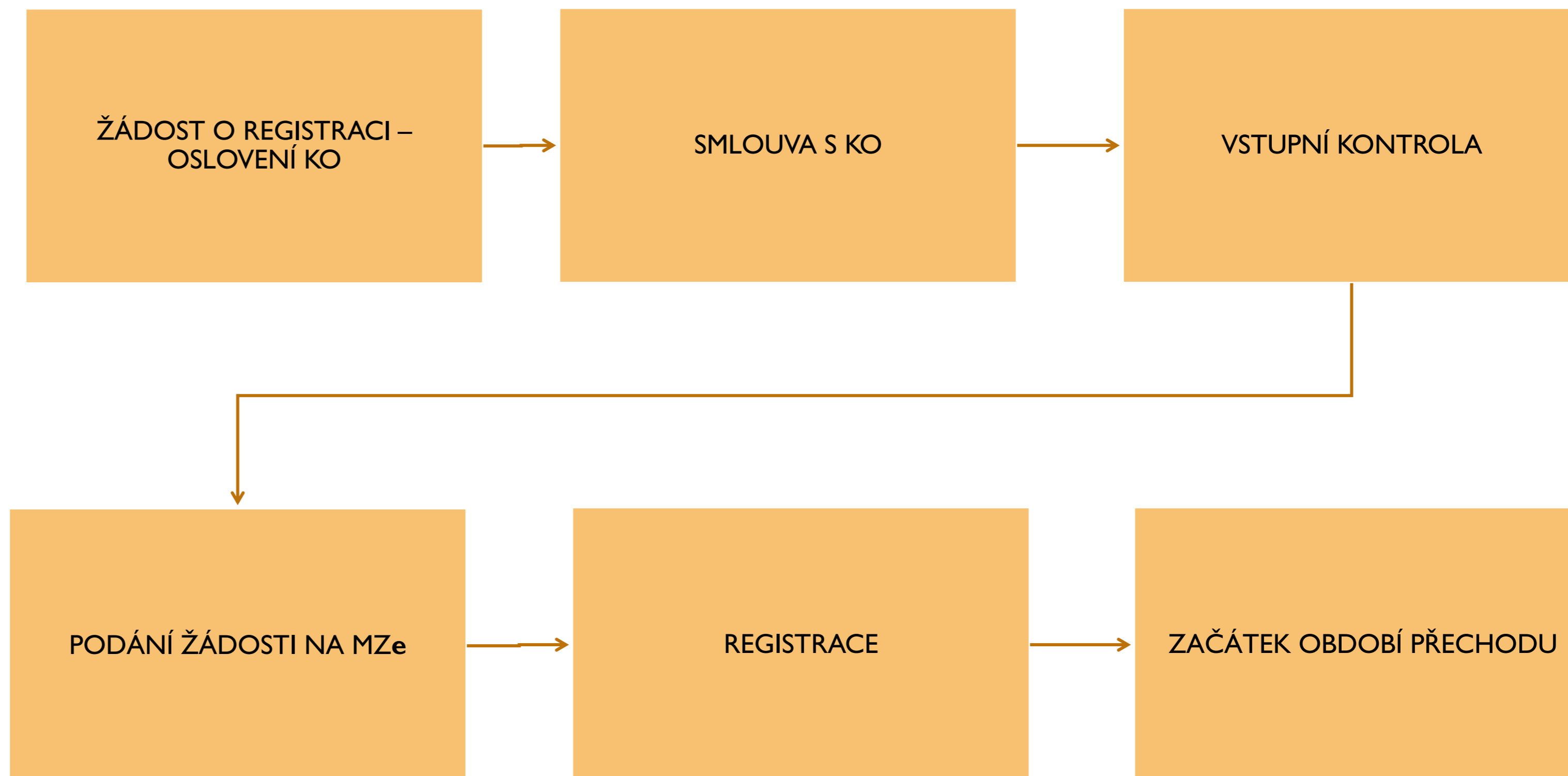

PRAVIDLA PŘECHODU NA EZ V PRAXI

- Zhodnotit a přizpůsobit strukturu plodin a osevnické postupy
- Rozmyslet jaké druhy a odrůdy lze pěstovat v EZ při respektování specifík obhospodařovaných pozemků
- Změnit systém péče o půdu (protierozní a zúrodňovací opatření)
- Zavést opatření pro regulaci plevelů, chorob a škůdců a sestavit si bilanci živin a plán hnojení.

PROCES REGISTRACE SUBJEKTŮ DO SYSTÉMU EZ

PROCES REGISTRACE SUBJEKTŮ DO SYSTÉMU EZ

Veškeré informace o registraci, včetně formuláře naleznete na webu MZe eagri.cz:

<https://portal.mze.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/casto-hledate/registrace-a-deregistrace/>

II. SOUBĚH EKOLOGICKÉ A KONVENČNÍ PRODUKCE

PRAVIDLA SOUBĚHU EKOLOGICKÉ A KONVENČNÍ PRODUKCE

TROCHA OŠKLIVÝCH CITACÍ LEGISLATIVY....

aneb „Musí to být Maryšo?... Musí!“

PRAVIDLA SOUBĚHU EKOLOGICKÉ A KONVENČNÍ PRODUKCE

Obecná pravidla – čl. 9 odst. 7 až 11 nařízení 848

7. Bez ohledu na odstavec 2 může být podnik rozdělen na jasně a účinně oddělené ekologické produkční jednotky, produkční jednotky v přechodném období a konvenční produkční jednotky, pokud se v případě konvenčních produkčních jednotek:

- a) u hospodářských zvířat jedná o různé druhy;*
- b) u rostlin jedná o různé odrůdy, které lze snadno odlišit.*

PRAVIDLA SOUBĚHU EKOLOGICKÉ A KONVENČNÍ PRODUKCE

8. *Odchylně od odst. 7 písm. b) se v případě víceletých plodin, které vyžadují vegetační období v délce alespoň tří let, může jednat o různé odrůdy, jež nelze snadno odlišit, nebo o stejné odrůdy, je-li dotčená produkce součástí plánu přechodu a začíná-li přechod poslední části plochy související s danou produkcí na ekologickou produkci v co nejbližší době a je dokončen nejpozději do pěti let. V těchto případech:*

a) označí zemědělec začátek sklizně každého z dotčených produktů příslušnému orgánu nebo případně kontrolnímu orgánu či kontrolnímu subjektu nejméně 48 hodin předem;

b) po skončení sklizně zemědělec informuje příslušný orgán...o přesném množství sklizeném z dotčených jednotek a opatření učiněných k oddělení produktů;

c) příslušný orgán...po zahájení plánu přechodu každoročně potvrzují plán přechodu a opatření k zajištění účinného a jasného oddělení.

PRAVIDLA SOUBĚHU EKOLOGICKÉ A KONVENČNÍ PRODUKCE

9. *Požadavky týkající se různých druhů a odrůd stanovené v odst. 7 písm. a) a b) se neuplatňují v případě výzkumných a vzdělávacích středisek, školek rostlin, množíren osiva a šlechtitelských činností.*
10. *Pokud v případech uvedených v odstavcích 7,8 a 9 nejsou všechny produkční jednotky podniku provozovány podle pravidel ekologické produkce, hospodářské subjekty:*
- a) uchovávají produkty používané pro ekologické produkční jednotky a pro produkční jednotky v přechodném období odděleně od produktů používaných pro konvenční produkční jednotky;*
 - b) uchovávají produkty vyprodukované eko produkčními jednotkami, produkčními jednotkami v přechodném období a konvenčními jednotkami odděleně;*
 - c) vedou odpovídající záznamy dokládající účinné oddělení produkčních jednotek a produktů.*

PRAVIDLA SOUBĚHU EKOLOGICKÉ A KONVENČNÍ PRODUKCE

- *Zemědělec – „fyzická nebo právnická osoba či skupina fyzických nebo právnických osob, bez ohledu na právní postavení přiznané takové skupině a jejím členům podle vnitrostátních právních předpisů, která vykonává zemědělskou činnost“*
- *Podnik – „všechny produkční jednotky provozované pod jediným vedením za účelem produkce živých nebo nezpracovaných zemědělských produktů, včetně produktů pocházejících z akvakultury a včelařství“*
- *Produkční jednotka – „všechna aktiva podniku, jako jsou prostory pro prvovýrobu, pozemky, pastviny, otevřená prostranství, budovy pro chov hospodářských zvířat nebo jejich části, úly, rybníky...“*

PRAVIDLA SOUBĚHU - VÝKLAD

A CO TÍM CHTĚL AUTOR ŘÍCI?

zkusme to říct lidštěji

PRAVIDLA SOUBĚHU - VÝKLAD

- Rozdílné, snadno rozeznatelné odrůdy
Musí být kontrolou odlišitelné. U ovoce se bude jednat o např. o „zelené“ „červené odrůdy“, u révy jsou to „modré“ a „bílé“ odrůdy.
- Přechod/plán přechodu u stejných a nesehnáno odlišitelných odrůd
Jedná se o období, během kterého postupně celý podnik/farma vstoupí do ekologického zemědělství. Celý proces vstupu do EZ musí být dokončen do 5-ti let.

PRAVIDLA SOUBĚHU - VÝKLAD

Účinně oddělené jednotky

Jedná se nejen o oddělené sady a pole, ale i oddělené skladování přípravků, hnojiv, veškerých surovin a produkce. Zároveň je nutné mít zajištěnou možnost prokázat tok surovin – v účetnictví a v evidencích (POR, hnojiva...atd.)

Účinné oddělení jednotek bude posuzovat kontrolní organizace. Pro účely ověření plnění podmínek bude kontrolní organizace vstupovat i do konvenčních prostor a nahlížet do konvenčních evidencí...atd.

PRAVIDLA SOUBĚHU - VÝKLAD

Účinně oddělené jednotky

Pro účely kontroly musí být kontrolní organizaci zpřístupněny všechny prostory, tj, i sklady ovoce. Bez toho není možné zkontrolovat oddělení a nelze vyloučit záměnu bio a konvenčních produktů.

Pro ověření, že nedochází k záměně bio a konvence nebo k aplikaci konvenčních přípravků v ekologické jednotce budou odebírány a analyzovány vzorky. MZe bude u podniků se souběhem od kontrolních organizací požadovat rozbory půdy, ovoce (sad i sklad), produktů při zpracování a v případě potřeby i listů stromů.

PRAVIDLA SOUBĚHU - VÝKLAD

- Pravidla během období přechodu u stejných odrůd
 - sklizeň musí být nahlášena předem; pokud není, jedná se o nesplnění podmínek a přestupek;
 - na kontrolní organizaci musí být nahlášeno přesné množství sklizeného bio i konvenčního ovoce;
 - kontrolní organizaci musí být nahlášena a při kontrole předvedena opatření pro oddělení produkce, a to od sklizně, přes skladování po zpracování a prodej.

PRAVIDLA SOUBĚHU

Pravidla souběhu naleznete na webu MZe eagri.cz

<https://portal.mze.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/casto-hledate/soubeh-ekologicke-a-konvencni-produkce/>

Kontakt: Ing. Josef Makovský, Ph.D. josef.makovsky@mze.cz;
221812523

DĚKUJI ZA POZORNOST

Kontakty: Ing. Josef Makovský, Ph.D., josef.makovsky@mze.cz, 221 812 523

Autor fotografií: Josef Makovský, Shutterstock

